

International JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 19.05.2023
Published /Yayınlanma 30.06.2023
Volume/Issue (Cilt/Sayı)-ss/pp 10(96), 1282-1291

<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8112027>
Araştırma Makalesi
ISSN: 2459-1149

Psk. Buse Nur KOCA ÖZDEMİR

<https://orcid.org/0009-0002-0514-6271>

Yakın Doğu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Programı, Lefkoşa / KKTC

Dr. Ayşe BURAN

<https://orcid.org/0000-0002-9697-7101>

Yakın Doğu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Lefkoşa / KKTC

Yetişkin Bireylerin Cinsel Mitlere İnanma Düzeyleri, Cinsel Tutumları ve Benlik Saygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi¹

Investigation of the Relationship Between Adult Individuals' Levels of Belief in Sexual Myths, Sexual Attitudes and Self-Respect

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, yetişkin bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyleri, cinsel tutumları ve benlik saygıları arasındaki ilişkiyi incelemesidir. Bu araştırma nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu çalışmanın evreni, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan yetişkin bireylerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evreni bilinmeyen örnekleme yöntemi sayısı yoluyla Lefkoşa'da yaşayan, 18 yaş üzeri Türkçe konuşan 246 kadın, 138 erkek olmak üzere toplam 384 gönüllü birey oluşturmaktadır. Bu çalışmada, katılımcıların kişisel bilgilerini öğrenmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Sosyodemografik Bilgi Formu, cinsel mitlere inanma düzeylerini ölçmek için Cinsel Mit Değerlendirme Formu, cinsel tutumu ölçmek için Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği ve son olarak benlik saygısını ölçmek için Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği Kısa Form kullanılmıştır. Araştırma bulgusunda, katılımcıların cinsel tutum düzeyleri ile cinsel mitler düzeyleri arasında negatif yönlü; benlik saygısı düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı olmayan ilişkiler olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte, katılımcıların cinsel mitler düzeyleri ile benlik saygısı düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı olmayan ilişkiler bulunmuştur. Katılımcılarda cinsel tutum ve cinsel mitler düzeylerinin benlik saygısını yordamadığı bulunmuştur. Çalışmada elde edilen sonuçlar, cinsel tutum, cinsel mitler ve benlik saygısı gibi faktörler arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak için ileri araştırmalar yapılması gerektiğini önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Benlik Saygısı, Cinsel Mit, Cinsellik, Cinsiyet.

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationship between adult individuals' level of belief in sexual myths, sexual attitudes, and self-esteem. The relational survey model, one of the quantitative research designs, was used in this research. The population of this study consists of adult individuals in the Turkish Republic of Northern Cyprus. The sample of the study consists of a total of 384 volunteer individuals, 246 women and 138 men over the age of 18, who speak Turkish and live in Nicosia through a number of unknown sampling methods. In this study, the Sociodemographic Information Form prepared by the researcher was used to learn the personal information of the participants, the Sexual Myth Assessment Form was used to measure the level of belief in sexual myths, the Hendrick Sexual Attitude Scale was used to measure sexual attitude, and finally, the Rosenberg Self-Esteem Scale Short Form was used to measure self-esteem. In the findings of the study, it was found that there were negative correlations between the participants' sexual attitude levels and sexual myths levels and positive non-significant correlations between their self-esteem levels. However, there were positive and non-significant relationships between participants' sexual myths and self-esteem levels. It was found that the levels of sexual attitude and sexual myths did not predict self-esteem in the participants. The results obtained in the study suggest that further research should be conducted to better understand the relationship between factors such as sexual attitude, sexual myths, and self-esteem.

Keywords: Self-Esteem, Sexual Myth, Sexuality, Gender.

¹ Bu çalışma Dr. Ayşe BURAN danışmanlığında 15.05.2023 tarihinde tamamlanan 'Yetişkin Bireylerin Cinsel Mitlere İnanma Düzeyleri, Cinsel Tutumları ve Benlik Saygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi' başlıklı yüksek lisans tezi esas alınarak hazırlanmıştır.

1. GİRİŞ

Yaşamın her döneminde gelişen ve değişen cinsellik, hayat boyu devam eden bir süreçtir (Nusbaum & Rosenfeld, 2009). Cinsellik, beden ve ruh sağlığımızın en temel olgusu olmakla birlikte bireyin yaşam kalitesini etkileyen önemli bir faktör sayılmaktadır. Cinsellik toplumsal, psikolojik ve biyolojik boyutlarla ele alınmaktadır. Toplumsal boyutuyla cinsellik, bireylerin beraber yaşama ihtiyaçlarını ve sosyal değer yargılarının onayını sağlar, karşılıklı güveni, sevgiyi oluşturur, hayat standartlarını artırır, psikolojik boyutuyla birleşme, ruhsal doyum ve fiziksel entegrasyon ihtiyaçlarını karşılar, biyolojik boyutuyla da bedensel haz almayı ve rahatlamayı sağlar (Tunç, 2005; Karakoyunlu, 2007).

Schopenhauer cinselliği, bireyin yaşamının çoğuna etki edebilen bir güç ve bireyde bulunan en çarpıcı içgüdü olarak tanımlar (Tepecik, 2006). Maslow cinselliği, fizyolojik ihtiyaçlarımız arasında yer alan, bireyin en temel ihtiyacı olarak tanımlar (Cüceloğlu, 2006). Freud ise cinselliği tanımlarken “libido” terimini kullanmıştır. Libido, bireylerin içlerinde bastırılmış oldukları duyguları(cinsellik, ölüm vb.) ateşleyen enerjidir. Freud’a göre cinsel enerji toplum tarafından bastırıldığında bireyde psikolojik rahatsızlıklar ortaya çıkmaktadır (Dökmen, 2017).

John Locke, “tabula rasa” yaklaşımıyla çocukları doğduklarında boş bir levhaya benzetir. Bu yaklaşıma göre çocuk dünyaya geldiğinde bir düşünceye sahip değildir. Birey boş zihnini, çocukluktan itibaren öğrendiği bilgilerle doldurur ve gelecek yaşantısı bu bilgiler üzerine şekillenir. Bu sebeple çocukluk döneminde öğrenilen bütün bilgiler, gelecek yaşantısı için önem teşkil eder (Kılıç, 2014). Öğrenilen bu bilgilerin içerisinde cinsellik kavramı da yer almaktadır. Fakat cinsel konular toplum içinde rahat konuşulmadığı için çocuklar bu konudaki meraklarını doğruluğu kanıtlanmamış, yanlış kaynaklardan gidermeye çalışmaktadır. Bu kaynaklar ilerleyen yaşlarda bireyin, cinsel yaşamında tabular oluşturmasına neden olmaktadır (Macuncu, 2016). Cinsel tabular ve yanlış cinsel inanışlar sonucunda ise cinsel mitler ortaya çıkmaktadır. Cinsel mitlerin, cinsel yaşam kalitesini, cinsel tutum, davranışları ve benlik saygısına yönelik düşünceleri büyük ölçüde etkilediği düşünülmektedir (Ekmen, 2017).

Cinsel tutum, bireyin doğup büyüdüğü ailenin, sosyal çevrenin etkisi ve dinsel görüşüne yönelik faktörler tarafından şekillenmektedir. Cinsel tutumun çocuklara aktarılmasında, toplum kadar ebeveynlerinde etkisi büyüktür (Ebeoğlu & Karacan, 2017). Yapılan araştırmalara göre, ruh sağlığı iyi olan ve bedensel bütünlüğüyle barışık olan bireylerin cinsel tutumlarının, cinsel doyum düzeylerinin diğer çiftlere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır (DSÖ, 2010). Cinselliğin her aşamasında çiftler arası karşılıklı saygı ve anlayışta büyük önem taşımaktadır. Birbirlerine saygı duyan çiftlerin, cinsel birliktelik aşamasında mahremiyetlerine özen göstermeleri güven duygularını güçlendirmektedir (Egelioğlu, 2016).

Bir toplumun sosyo-kültürel yapısı, o toplumun cinselliğe olan bakış açısını ve cinsel tutumlarını etkilemektedir (Kukulu ve ark., 2009; Gölbaşı ve ark., 2016). Aynı kültürde yaşayan bireylerde bile cinsellik kavramı kişiden kişiye farklılıklar gösterebilmektedir. Temel ihtiyaçlarımıza göre fizyolojik ihtiyaçlarımız arasında yer alan cinsellik, bireyin en temel ihtiyacı kabul edilmektedir. Fakat bu temel ihtiyaç bazı kültürlerde bastırılırken bazı kültürlerde açıkça ifade edilebilmektedir (Bozdemir & Özcan, 2011).

Dünyada gelişen yaşam koşullarına rağmen toplumumuzda cinsellik halen tabu olarak görülmekte, cinsellikle ilgili konular saklanmaktadır. Bireyler kulaktan dolma bilgilerle cinsel yaşamlarını sürdürmektedir (Kukulu ve ark., 2009; Torun ve ark., 2011). Yıllar boyunca cinselliğin işleviyle ilgili toplumda birçok söylentiler yayılmış ve cinselliğin “ ne kadar uzun ve sık yaşanırsa o kadar iyi ” olduğu gibi kalıplaşmış yanlış söylemler yer almıştır. Sosyal çevre, akraba, pornografik dergi, film gibi kaynaklar aracılığıyla bireyden bireye aktarılan bu eksik, yanlış, abartılı söylemler ve bilgiler bireylerde cinsel mitlerin oluşmasına neden olmaktadır (Keçe, 2012).

Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneğinin (CETAD) 2006 yılında yapmış olduğu çalışmada Türk toplumunda, cinsel konularla ilgili problemlerin büyük sebebinin %63 oranla eğitimsizlik ve cinsel bilgi eksikliğinin oluşturduğu ortaya konmuştur (Yetkin, 2001). Ülkemizde de genç ve yetişkin bireylere yönelik cinsel eğitim programları ve cinsel mitleri değiştirmeye yönelik çalışmalar yok denecek kadar azdır (Dağ ve ark., 2012; Bulduk & Erdoğan, 2012).

Mitler, gerçek olmayan, geçmişte insanların oluşturduğu, kendilerini inandırdıkları doğüstü yaratıkları ve olayları temsil eden, yıllar boyu süregelen hayal ürünü öykülerdir (Şahindoğan, 2017). Cinsel mitler ise cinsel konularda, bireylerin doğru olduğu fikrine kapıldığı fakat doğru olmayan, abartılı, bilimsel bir değer taşımayan, ağızdan ağza yayılmış inançlardır. Cinsel mitler bireylerin psikolojik sağlıklarını negatif yönde etkileyebilmekte ve fiziksel olarak da cinsel işlev bozukluklarına neden olabilmektedir (CETAD,

2006; Güneş ve ark., 2016). Toplumdaki bu yanlış inançlar o toplumda yaşayan bireyleri kültürel ve cinsel birçok konuda birbirinden ayırmaktadır. Toplum bu ayrımcılığı çocuklar dünyaya geldiği andan başlatmaktadır. Erkek ve kız çocuklarını farklı kalıplar içerisinde koyarak birbirinden ayrı tutmakta ve cinsiyetlerine göre farklı şemalar çizmektedir (Avcı & Beji, 2011).

Cinsiyet ayrımcılığı toplumdan topluma farklılık gösterse de dünyanın neresine gidersek gidelim erkekler genel olarak kadınlardan üstün tutulmuştur. Kadınlar zavallı, bağımlı, korunması gereken, şefkatli, ev işlerinden sorumlu biri olarak tanımlanırken; erkekler güçlü, bağımsız, koruyan, kuvvetli, evi geçindiren olarak tanımlanmıştır. Bu kalıpların oluşmasında biyolojik olarak cinsiyet farklılıklarımız değil, sosyalleştığımız çevre ve toplumun insanlara yaşamın ilk yıllarından beri öğrettikleri etkili olmuştur. Çocuklar da yaşamın ilk yıllarında öğrendikleri toplumsal cinsiyet rollerini, toplumun yapısına göre şekillendirmektedirler. Böyle bir toplumda yetişen bireylerinde cinsel mitlere inanıp yanlış tutum ve davranışlar sergilemesi kaçınılmaz bir durum olarak görülmektedir (Korkmaz, 2014).

Cinsel Mitlerin toplumsal cinsiyet rolleriyle ilişkisine baktığımızda 'erkeğin seks makinesi gibi görülmesi, kadının cinsellikten haz almadığının düşünülmesi' verilecek en iyi örnekler arasındadır. Toplumumuzda geçmişten günümüze kadar erkekler, cinsel konuları rahatlıkla konuşmaktan ve yaşamaktan çekinmeyen bir kategoride yer almıştır. Toplum erkeğin bu tarz davranışlarını ayıplamamış aksine her zaman destekleyici tarafta olmuştur. Kadınların bulunduğu kategoride ise sekse sadece partneri ile hazır olabileceği, tek başına istediği hazzı ulaşamayacağı ve cinsel arzu isteklerinin partnerininki kadar etkili olmadığı düşünceleri yer almaktadır (Kocagöz, 2008).

Cinsel mitlere olan inancın ortadan kaldırması için doğruluğu ve geçerliliği kanıtlanmış bilgilerin, bireyin sosyo-kültürel düzeyine göre anlayacağı şekilde aktarılması ve bu konuda bilgilendirilmesi gerekir (Keçe, 2012).

Benlik saygısı, bireylerin kişisel farkındalığıyla kendi benliği hakkındaki düşüncelerinden oluşmaktadır (Heatherton et al., 2003). Pozitif düşüncelere sahip olan bireylerin, benlik saygılarının üst düzey olduğu düşünülmektedir. Elbette bireylerin negatif düşüncelere sahip olması da benlik saygılarının düşük olduğu anlamına gelmemektedir. Burada bahsedilen durum bireyin kabul mekanizması ve kedilik algısıyla ilgilidir. Bireyin kendi benliğine saygı duyması, çevresinde olan bireylerinde ona saygı göstermesine yardımcı olacaktır. Kişinin kendini çalışkan, değerli ve yetenekli olarak görmesi önemli bir benlik niteliği olarak görülmektedir (Yörükoğlu, 2000). Değersizlik düşüncesinin yüksek olması ya da benlik saygısının azalması durumunda bireyde, depresif semptomlar, cinsel işlev bozuklukları veya özgüven problemleri ortaya çıkabilmektedir (Yıldız & Çapar, 2010).

Kohut, benlik saygısında ortaya çıkan yükselmeler veya alçalmaların bireyin benliğinde değişimlere neden olduğunu belirtmektedir. Benlik saygısındaki alçalmalar kaygıya sebep olabilmektedir. Ayrıca Kohut sağlam benlik yapısının, yaşam boyunca negatif ve pozitif tüm uyarıcılara karşı koruyucu bir görev üstlendiğini savunmuştur (Özen, 2014).

Sullivan, bireyler arası iletişimin benlik saygısını etkilediğini ifade etmektedir. Birey, yakınında bulunan kişilerin kendisi hakkında nasıl bir düşünce yapısına sahip olduğunu merak etmekte ve onların yorumlarını dikkate almaktadır. Dış çevreden gelen negatif yorumlara karşı birey kendini sorgulamakta ve benlik saygısını yitirmemek için bu konular üzerine önlemler almaktadır. Bu sayede endişelerinden, korkularından ve kendi benliğine yönelik negatif düşüncelerden uzaklaşmaktadır (Akt. Asıcı, 2013).

Rosenberg'in (1965) benlik saygısı üzerine yaptığı çalışmalar ve incelemeler literatüre büyük katkı sağlamıştır. Rosenberg, bireyin kendi benliğine yönelik negatif veya pozitif düşüncelerinin tamamını benlik saygısı olarak tanımlamıştır. Rosenberg'e göre bireyin kendine yönelik düşünceleri negatif yönde ise benlik saygısı azalmakta, pozitif yönde ise yükselmektedir. Bu düşünceler bireyin sosyal çevresi ve ailesinden gördüğü sevgi, saygı, değer ile şekillenmektedir (Çiftçi, 2018).

Literatür incelendiğinde bu kavramlara yönelik bir çok araştırma bulunmaktadır. Örneğin Bozkurt (2016), 222 katılımcı ile yaptığı çalışmada, yüksek cinsel bilgi düzeyine sahip bireylerin cinsel mitlere inanma oranlarının düşük olduğu sonucuna varmıştır. Ayrıca bekar bireylerin bilgi düzeylerinin daha yüksek ve cinsel mitlere inanma oranlarının daha düşük olduğu, çalışan bireylerin çalışmayanlara kıyasla cinsel bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu, eğitim düzeyi daha yüksek olan bireylerin de cinsel bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kaya (2020), 160 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada algılanan ebeveyn tutumu ile benlik saygısı ve depresyon arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Yapılan analizler sonucunda, demokratik ebeveyn tutumlarının algılanması ile depresyon arasında negatif bir ilişki, demokratik ebeveyn tutumlarının algılanması ile benlik saygısı ve depresyon arasında pozitif bir

ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda, düşük benlik saygısının depresyon için bir risk faktörü oluşturabileceği sonucu çıkarılmıştır.

Sonuç olarak dünyada ve Türkiye’de cinsel konular üzerine yönelik çalışmalarda artış olduğu görülse de cinselliğin diğer kavramlarla olan ilişkisine yönelik çalışmaların daha az seviyede olduğu görülmektedir. Bu önemle hareketle bu çalışma yetişkin bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyleri, cinsel tutumları ve benlik saygıları arasındaki ilişkiyi belirlemeyi hedeflemektedir.

Bu amaçla “bireylerin cinsel mitlere inanma ve cinsel tutum düzeyleri sosyodemografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?”, “bireylerin cinsel mitlere inanma, cinsel tutum ve benlik saygısı düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?” ve “bireylerin cinsel mitlere inanma ile cinsel tutum düzeyleri benlik saygısı düzeylerini yordamakta mıdır?” sorularına cevap aranmaktadır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma da yetişkin bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyleri, cinsel tutumları ve benlik saygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını belirlemeyi amaçlayan tarama yaklaşımına denir. İlişkisel tarama modelinde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır (Bahtiyar & Can, 2016).

2.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evreni, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde bulunan yetişkin bireylerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evreni bilinmeyen örnekleme yöntemi sayısı yoluyla Lefkoşa’da yaşayan, 18 yaş üzeri Türkçe konuşan 246 kadın, 138 erkek olmak üzere toplam 384 gönüllü birey oluşturmaktadır. Katılımcılara ait betimsel bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Tanıtıcı (Kişisel) Özelliklerine Göre Dağılımı

		f	%
Cinsiyetiniz	Kadın	246	64,1
	Erkek	138	35,9
Yaşınız	18-25	177	46,1
	26-33	140	36,5
	34-41	31	8,1
	42-49	22	5,7
	50 ve üzeri	14	3,6
Eğitim durumunuzu belirtiniz	İlkokul	16	4,2
	Ortaokul	13	3,4
	Lise	65	16,9
	Üniversite	254	66,1
	Yüksek Lisans/Doktora	36	9,4
Medeni durumunuzu belirtiniz	Evli	140	36,5
	Bekar	226	58,9
	Boşanmış/Dul	18	4,7
Mevcut iş durumunuzu belirtiniz	Çalışıyor	215	56
	Çalışmıyor	165	43
	Emekli	4	1
	Total	384	100

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışma, katılımcıların kişisel bilgilerini öğrenmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Sosyodemografik Bilgi Formu, cinsel mitlere inanma düzeylerini ölçmek için Cinsel Mit Değerlendirme Formu, cinsel tutumu ölçmek için Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği ve son olarak benlik saygısını ölçmek için Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği / Kısa Form kullanılmıştır.

Sosyodemografik Bilgi Formu: Araştırmada katılımcıların kişisel bilgilerini öğrenmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Sosyodemografik Bilgi Formu’nda katılımcıların cinsiyetleri, yaşları, medeni durumları, eğitim durumları, aylık gelir durumları, psikolojik rahatsızlıklarının olup olmadığı ve cinsel bilgi düzeylerine dair soruları cevaplandırmaları istenmiştir.

Cinsel Mitler Ölçeği: Cinsel mitleri tanımlamak için geliştirilen bir ölçektir. Ölçek, Gölbaşı ve arkadaşları tarafından 2016 yılında geliştirilmiştir. Ölçek cinsel mitlerin çok boyutlu değerlendirilmesine imkân veren 8 alt boyuttan ve 28 maddeden oluşmaktadır. Alt Boyutlar ve Madde Numaraları; Cinsel yönelim: 1-5. Maddeler, Toplumsal cinsiyet: 6-11. Maddeler, Yaş ve cinsellik: 12-15. Maddeler, Cinsel davranış: 16-18.

Maddeler, Mastürbasyon: 19-20. Maddeler, Cinsel şiddet: 21-24. Maddeler, Cinsel ilişki: 25-26. Maddeler, Cinsel Memnuniyet: 27-28. Maddelerden oluşmaktadır. Her bir maddeye verilen puanlar toplanarak ölçeğe ait toplam puan elde edilir. Ölçekten elde edilen minimum puan 28, maximum puan 140'tır. Ölçeğin cronbach alfa katsayısı 0.91 olarak bulunmuştur ve güvenilirlik katsayısı 0,814'tür. Ayrıca alt boyutlara ait madde puanları toplanarak alt boyutlara ait puanlar da elde edilebilir. Ölçeğin kesme noktası olmayıp, alınan puanın yüksek olması sahip olunan cinsel mitlerin de yüksek olduğunu gösterir (Gölbaşı ve ark. 2016).

Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği (HCTÖ): Cinselliğin farklı yönlerine ilişkin tutumları ölçmek için bir araç olarak geniş ölçüde kullanılan kapsamlı bir ölçektir. Hendrick ve Hendrick tarafından 2006 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkiye'de geçerlik ve güvenilirlik çalışması Karaçam ve arkadaşları tarafından 2012 yılında yapılmıştır. Ölçek, cinsel tutumların çok boyutlu değerlendirilmesine imkân veren 4 alt boyut ve 23 maddeden oluşmaktadır. Bu boyutlar; onaylayıcılık (1-10. madde), doğum kontrolü (11-13. madde), paylaşım (14- 18. Madde) ve araç olarak değerlendirilmedir (19-23. Madde). Her bir madde 1-5 puan arasında derecelendirilir. Ölçeğin doğum kontrolü ve paylaşım alt boyutunda puanlamalar terstir. Ölçeğin toplamından elde edilecek puan ise değerlendirmede kullanışlı değildir. Onaylayıcılık için Cronbach alfa katsayısı 0,86, doğum kontrolü için 0,84, paylaşım için 0,66, araç olarak değerlendirme için ise 0,69 olarak bildirilmiştir. Onaylayıcılık 'gelişigüzel cinsellik', doğum kontrolü 'sorumlu ve hoşgörülü cinsellik', paylaşım 'idealist cinsellik', araç olarak değerlendirme ise 'biyolojik ve faydacı cinsellik' olarak nitelendirilmektedir. Ölçeğin onaylayıcılık ve araç olarak değerlendirme alt boyutlarından alınan yüksek puanlar bireyin ideal, sağlıklı ve dengeli cinsel tutum içerisinde olduğunu, ters kodlanan doğum kontrolü ve paylaşım alt boyutlarından alınan yüksek puanlar ise bireyin kendini merkeze alan cinsel yaşam içerisinde olduğunu ve idealden uzak cinsel tutuma sahip olduğunu göstermektedir (Süt ve ark., 2015; Erenoğlu & Bayraktar, 2017). Onaylayıcılık ve araç olarak değerlendirme kişinin kendini merkeze aldığı, paylaşım ve doğum kontrolü ise cinsel eşini ve ilişkiyi merkeze aldığı faktörler olarak değerlendirilmektedir. Ölçek maddeleri kodlanırken onaylayıcılık ve araç olarak değerlendirme maddeleri düz puanlanırken doğum kontrolü ve paylaşım maddeleri ters kodlanmaktadır. Ölçek puanları değerlendirilirken tüm alanlardan alınan yüksek puanlar sağlıklı, sorumluluk sahibi, benlik saygısı ve özdeğeri yüksek, özgür, ideal insane tutumunu göstermektedir. Bunun yorum karmaşasına yol açmaması için puanlamanın nasıl yapıldığına özellikle dikkat edilmelidir (Karaçam ve ark., 2012).

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) / Kısa Form: Rosenberg (1965) tarafından geliştirilen bu ölçeğin 63 sorusu ve 12 alt ölçeği bulunmaktadır. Bu alt ölçekler "benlik saygısı, kendilik kavramının sürekliliği, insanlara güvenme, eleştiriye duyarlılık, depresif duygulanım, hayalperestlik, psikosomatik belirtiler, kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme, tartışmalara katılabilme derecesi, ana-baba ilgisi, babayla ilişki ve psişik izolasyon"dur. Rosenberg (1965) tarafından yapılan güvenilirlik çalışmasında, Benlik Saygısı Ölçeği'nin (BSÖ) alt boyutları için test tekrar test güvenilirlik katsayısının 0.82-0.88 ve iç tutarlık katsayısının (Cronbach alpha) 0.77-0.88 arasında değiştiği saptanmıştır. Çuhadaroğlu (1986) tarafından Türkçeye uyarlanan BSÖ'nin Türkçe formu için yapılan güvenilirlik çalışmasında, test-tekrar test güvenilirlik katsayısının 0.48-0.79 arasında değiştiği bulunmuştur. Çuhadaroğlu (1986) tarafından geçerlik güvenilirliği yapılan bu ölçeğin ilk alt boyutu benlik saygısıdır. Benlik saygısı dışındaki diğer alt testlere ait maddeler tamamen yanıt anahtarına göre değerlendirilmektedir. Benlik saygısı alt testinde ise 10 maddelik sorular, beş olumlu ve beş olumsuz ifadeyi içermektedir. 4'lü Likert tipi olan bu ölçek "Çok doğru = 4, Doğru = 3, Yanlış = 2, Çok Yanlış" olarak puanlanmaktadır (Corwyn, 2000).

2.4. Veri Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizi için SPSS 25 paket programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı veri analizinde yüzde, ortalama, frekans ve standart sapma değerleri kullanılmıştır. Araştırmanın cinsel tutum, cinsel tutum ve benlik saygısının değişkenleri ile normallik varsayımı çarpıklık ve basıklık verileriyle hesaplanmıştır. Araştırmada yer alan çarpıklık ve basıklık katsayıları -1.5 ve +1.5 değerleri arasında bulunduğu için normal dağılım göstermektedir. Bu nedenle çalışmada parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Araştırmadaki çarpıklık ve basıklık katsayılarına ait değerlere Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2. Cinsel Mitler Ölçeği, Cinsel Tutum Ölçeği ve Benlik Saygısı Ölçeğine Ait Betimsel Değerler

Değişkenler	N	Min.	Maks.	Ss.	Çarpıklık		Basıklık	
					Z	SH	Z	SH
Cinsel Mitler Ölçeği	384	28	140	23,023	0,543	0,125	0,127	0,248
Cinsel Tutum Ölçeği	384	23	108	15,137	-0,072	0,125	0,018	0,248
Benlik Saygısı Ölçeği	384	20	39	3,046	0,423	0,125	0,547	0,248

Tablo 2’de araştırmaya dahil edilen katılımcıların Cinsel Mitler Ölçeği, Cinsel Tutum Ölçeği ve Benlik Saygısı Ölçeği’nden aldıkları puanların normallik testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Katılımcıların Cinsel Mitler Ölçeği, Cinsel Tutum Ölçeği ve Benlik Saygısı Ölçeği’nden aldıkları puanlar sosyodemografik özelliklere göre incelenirken ikili gruplar için t testi, ikiden fazla olan gruplar için ise anova testi uygulanmıştır. Araştırmadaki cinsel mitler, cinsel tutum ve benlik saygısı değişkenleri arasında ise Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır. Bu değişkenler arasındaki yordama düzeylerini tespit etmek amacıyla da regresyon analizi yapılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Cinsiyetiniz	N	Ort.	Ss.	T	p
Cinsel Yönelim	Kadın	246	14	6,043		
	Erkek	138	16,07	5,688	-3,288	0,001*
Toplumsal Cinsiyet	Kadın	246	10,62	5,782		
	Erkek	138	16,02	6,032	-8,645	0,00*
Yaş ve Cinsellik	Kadın	246	9,49	3,344		
	Erkek	138	9,33	3,231	0,472	0,637
Cinsel Davranış	Kadın	246	7,44	2,614		
	Erkek	138	6,74	2,541	2,557	0,011*
Mastürbasyon	Kadın	246	6,22	2,119		
	Erkek	138	5,96	2,2	1,119	0,264
Cinsel Şiddet	Kadın	246	7,46	4,341		
	Erkek	138	8,7	3,986	-2,763	0,006*
Cinsel İlişki	Kadın	246	5,6	2,467		
	Erkek	138	6,34	2,427	-2,848	0,005*
Cinsel Memnuniyet	Kadın	246	5,24	2,282		
	Erkek	138	5,8	2,405	-2,268	0,024*
Cinsel Mitler Ölçeği	Kadın	246	61,08	22,656		
	Erkek	138	75,64	20,664	-6,237	0,00*

*p<0,05

Tablo 3’te bağımsız gruplar için t testi kullanılarak katılımcıların cinsel mitler ölçeğinden aldıkları puanlar cinsiyetlerine göre karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, cinsel davranış, cinsel şiddet, cinsel ilişki, cinsel memnuniyet ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır (p<0,05). Buna göre erkek katılımcıların cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, cinsel şiddet, cinsel ilişki, cinsel memnuniyet ve cinsel mitler ölçeği toplam ortalama puanlarının kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu görülürken, kadın katılımcıların cinsel davranış ortalama puanlarının erkek katılımcılardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, katılımcıların cinsiyetlerine göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından yaş ve cinsellik ve mastürbasyon puan ortalamalarının anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır (p>0,05).

Tablo 4. Katılımcıların Cinsel Tutum, Cinsel Mitler ve Benlik Saygısı Ölçek Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Onaylayıcılık	r 1														
p															
Doğum Kontrolü	r ,209**	1													
p	0,00														
Paylaşım	r ,356**	,285**	1												
p	0,00	0,00													
Araç Olarak Değerlendirme	r ,274**	,148**	,431**	1											
p	0,00	0,004	0,00												
Cinsel Tutum Ölçeği	r ,853**	,447**	,691**	,613**	1										
p	0,00	0,00	0,00	0,00											
Cinsel Yönelim	r ,189**	0,092	-0,039	0,008	,128*	1									
p	0,00	0,071	0,442	0,878	0,012										
Toplumsal Cinsiyet	r -,122*	0,098	-0,07	-,124*	-,114*	,282**	1								
p	0,017	0,055	0,17	0,015	0,025	0									
Yaş ve Cinsellik	r ,318**	,704**	,762**	,342**	,653**	0,016	0,03	1							
p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,749	0,559								
Cinsel Davranış	r ,320**	,350**	,891**	,371**	,632**	-0,014	-0,06	,578**	1						
p	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,792	0,24	0							
Mastürbasyon	r ,202**	0,047	,320**	,781**	,454**	0,016	-,154**	,249**	,246**	1					
p	0,00	0,354	0,00	0,00	0,00	0,749	0,002	0	0						
Cinsel Şiddet	r -,014	0,034	-0,043	-,174**	-0,065	,336**	,614**	0,01	-0,033	-,133**	1				
p	0,79	0,502	0,397	0,001	0,206	0	0	0,847	0,522	0,009					
Cinsel İlişki	r 0,035	0,073	-0,059	-,192**	-0,036	,378**	,351**	0,005	-0,033	-,130*	,335**	1			
p	0,492	0,154	0,248	0	0,48	0	0	0,928	0,516	0,011	0				
Cinsel Memnuniyet	r 0,002	0,075	-0,072	-,194**	-0,061	,346**	,405**	-0,006	-0,044	-,115*	,408**	,658**	1		
p	0,965	0,141	0,159	0	0,235	0	0	0,907	0,389	0,024	0,00	0,00			
Cinsel Mitler Ölçeği	r -,0007	,111*	-0,063	-,152**	-0,045	,607**	,815**	0,035	-0,044	-,134**	,786**	,598**	,637**	1	
p	0,892	0,029	0,215	0,003	0,379	0	0	0,492	0,391	0,009	0,00	0,00	0,00		
Benlik Saygısı Ölçeği	r 0,047	-0,023	0,03	-0,069	0,014	0,044	-0,045	0,003	0,007	-0,027	0,031	0,081	0,063	0,014	1

Tablo 4'te katılımcıların cinsel tutum, cinsel mitler ve benlik saygısı ölçek puanları arasındaki korelasyonlara yer verilmiştir.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen katılımcıların cinsel tutum ölçek puanları ile cinsel mitler ölçek puanları ($r=-0,045$; $p>0,05$) arasında negatif yönlü; benlik saygısı ölçek puanları ($r=0,014$; $p>0,05$) arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı olmayan ilişkiler olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, katılımcıların cinsel mitler ölçek puanları ile benlik saygısı puanları ($r=0,014$; $p>0,05$) arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı olmayan ilişkiler olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 5. Katılımcılarda Cinsel Tutum Ölçeği ve Cinsel Mitler Ölçeğinin Benlik Saygısı Ölçeği Üzerindeki Yordayıcı Etkisine Ait Regresyon Analizi

Değişken	B	Sh	B	T	P
(Sabit)	27,016	0,842		32,086	0,00
Cinsel Tutum Ölçeği	0,003	0,01	0,015	0,291	0,771
Cinsel Mitler Ölçeği	0,002	0,007	0,015	0,288	0,774
R=0,020	R ² =0,00		F=0,08		p<0,01

Bağımlı Değişken: Benlik Saygısı

Tablo 5'te katılımcıların cinsel tutum ölçeği ve cinsel mitler ölçeği puanlarının benlik saygısı ölçek puanları üzerindeki yordayıcı etkisine ait regresyon analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo incelendiğinde, çalışmaya katılan bireylerde cinsel tutum ölçeği ($\beta =0,015$; $p>0,01$) ve cinsel mitler ölçeği ($\beta =0,015$; $p>0,01$) puanlarının benlik saygısını yordamadığı anlaşılmaktadır.

4. TARTIŞMA

Araştırmanın birinci bulgusunda, katılımcıların cinsiyetlerine göre cinsel mitler düzeylerinin farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre erkek katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Alan yazın incelendiğinde, Yılmaz ve Bilgin (2016) yaptığı çalışmada, erkek katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgunun toplumsal cinsiyet normlarındaki farklılıklara bağlı olabileceğini öne sürmüşlerdir. Buna benzer olarak Ünal (2019), erkek öğrencilerin cinsel mitler düzeylerinin kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Alan yazında yapılan başka çalışmalarda da bu araştırma sonuçlarını desteklemektedir (Kırcı, 2018; Seçkin, 2020; Ercan, 2021). Cinsiyetler arasındaki cinsel mitler düzeyindeki farklılıkların nedenleri, toplumsal cinsiyet normları, medya etkisi, eğitim düzeyi ve kültürel farklılıklar gibi çeşitli faktörlere bağlı olabilir. Bu faktörlerin etkisi değişebilir ve farklı toplumlarda farklı sonuçlar ortaya çıkabilir.

Araştırmanın önemli bulgusunda cinsel tutum düzeyleri ile cinsel mitler düzeyleri arasında negatif yönlü; benlik saygısı düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı olmayan ilişkiler tespit edilmiştir. Bununla birlikte, katılımcıların cinsel mitler düzeyleri ile benlik saygısı düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı olmayan ilişkiler tespit edilmiştir. Bu bulgulara benzer sonuçlar farklı araştırmalarda da elde edilmiştir. Örneğin, Lambert vd. (2012) tarafından yapılan bir araştırmada, cinsel mitler ile benlik saygısı arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Yılmaz vd. (2018) tarafından yapılan bir araştırmada da cinsel mitler ile cinsel tutumlar arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gösterilmiştir. Bununla birlikte, benlik saygısı ile cinsel tutumlar arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu da diğer çalışmalarda gösterilmiştir (Öztürk, 2015; Tavşancıl, 2002). Bu sonuçlar, cinsel eğitim ve danışmanlık hizmetleri veren profesyonellerin cinsel tutum ve mitlerin yanı sıra benlik saygısı gibi faktörlere de dikkat etmeleri gerektiğini vurgulamaktadır.

Araştırmada Cinsel Tutum Ölçeği ve cinsel mitler düzeylerinin benlik saygısını yordamadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, Cinsel Tutum Ölçeği, cinsel mitler ve benlik saygısı arasında doğrudan bir ilişki olmadığına işaret ediyor. Ancak, bu bulgu tek başına yeterli bir sonuç değildir. Benlik saygısı, cinsel tutumlar ve cinsel mitler gibi kavramlar birbirleriyle karmaşık bir şekilde etkileşim içinde olabilir. Bu nedenle, bu bulgu daha geniş bir bağlamda ele alınmalıdır. Örneğin, benlik saygısı düşük olan kişilerin cinsel mitlere daha yatkın olabileceği düşünülebilir. Aynı şekilde, yüksek benlik saygısı olan kişilerin daha olumlu cinsel tutumlara sahip olması mümkündür. Benzer şekilde, cinsel mitlerin yüksek olduğu kişilerin olumsuz cinsel tutumlar geliştirmesi de mümkündür. Sonuç olarak bu bulgu, cinsel tutumlar, cinsel mitler ve benlik saygısı arasında doğrudan bir ilişki olmadığını gösterse de bu kavramların birbirleriyle karmaşık bir şekilde etkileşim içinde olabileceğini düşündürmektedir. Bu nedenle, bu bulgu daha geniş bir bağlamda ele alınmalı ve diğer araştırmalarla birlikte değerlendirilmelidir.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Katılımcıların cinsiyetlerine göre Cinsel Mitler Ölçeği puan ortalamalarının farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre erkek katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Katılımcıların cinsel tutum puanları ile cinsel mitler puanları arasında negatif yönlü; benlik saygısı ölçek puanları arasında pozitif yönlü anlamlı olmayan ilişkiler olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte, katılımcıların cinsel mitler ölçek puanları ile benlik saygısı puanları arasında pozitif yönlü anlamlı olmayan ilişkiler bulunmuştur.

Katılımcılarda cinsel tutum ve cinsel mitler puanlarının benlik saygısını yordamadığı bulunmuştur.

Çalışmada elde ettiğimiz sonuçlar, cinsel tutum, cinsel mitler ve benlik saygısı gibi faktörler arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak için ileri araştırmalar yapılması gerektiğini göstermektedir. Örneğin, daha büyük örneklem boyutları veya farklı demografik özelliklere sahip katılımcılar kullanılarak araştırma yapılabilir. Ayrıca, farklı ölçüm araçları veya daha fazla değişken dahil ederek, ilişkilerin daha kapsamlı bir şekilde incelenmesi mümkün olabilir.

Ayrıca, benlik saygısı gibi kişisel faktörlerin cinsel mitler ve cinsel tutumlarla ilişkisi hakkında daha fazla araştırma yapılabilir. Özellikle, benlik saygısını artırmaya yönelik tedavi veya müdahalelerin cinsel tutum ve cinsel mitler üzerindeki etkisini araştırmak yararlı olabilir.

Çalışmada elde ettiğimiz sonuçlar cinsel mitlerin farklı yaş ve cinsiyet gruplarında farklı düzeylerde olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, cinsiyet ve yaş grupları arasındaki farklılıkları dikkate alan cinsel sağlık eğitimi programları geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Öncelikle, cinsel sağlık alanında çalışan klinisyenlerin, cinsel mitler konusunda eğitim almaları ve farklı yaş ve cinsiyet gruplarındaki insanların farklı cinsel mitlere sahip olabileceklerini anlamaları önemlidir. Bu, klinisyenlerin danışanlarına doğru bilgi ve tavsiyeler vererek, sağlıklı cinsel tutumlar ve davranışlar geliştirmelerine daha etkili bir şekilde yardımcı olmalarını sağlayabilir.

İkinci olarak, erkeklerin cinsel mitler düzeyinin kadınlardan daha yüksek olduğu sonucuna dayanarak, klinik uygulamalarda erkeklerin cinsel mitlerine yönelik özel terapi veya eğitim programları geliştirilmesi önerilebilir. Bu programlar, erkeklerin yanlış cinsel inançlarını anlamalarına ve kendi cinsel tercihlerine saygı göstermelerini sağlamalarına yardımcı olabilir.

Ayrıca, cinsel sağlık ve eğitim konularında daha fazla bilgi sağlayan kampanyalar ve programlar geliştirilebilir. Bu programlar, toplumun tüm kesimlerine ulaşarak cinsel sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırabilir ve cinsel sağlık hakkında doğru bilgiye sahip olmalarını sağlayabilir.

Son olarak, toplumsal cinsiyet ve cinsel davranış konularında toplumun bilinçlendirilmesi ve cinsel mitlerin olumsuz etkilerinin halk arasında daha yaygın bir şekilde anlaşılması için daha fazla eğitim ve bilinçlendirme kampanyaları yürütülebilir. Bu kampanyalar, toplumda cinsel sağlık konusunda farkındalığın artırılmasına yardımcı olarak cinsel okuryazarlığın artırılmasını sağlamakla birlikte yanlış inançların yayılmasını engelleyebilir.

KAYNAKÇA

- Asıcı, E. (2013). *Öğretmen adaylarının affetme özelliklerinin öz-duyarlık ve benlik saygısı açısından incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Avcı, N. & Beji, N.K. (2011). Toplumlarda cinselliğe bakış, etkileyen faktörler. *Androloji Bülteni*, 45,155-159.
- Bahtiyar, A. & Can, B. (2016). Fen öğretmen adaylarının bilimsel süreç becerileri ile bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (42), 47-58.
- Bozdemir, N. & Özcan, S. (2011). Cinselliğe ve cinsel sağlığa genel bakış. *Turkish Journal of Family Medicine & Primary Care (TJFMPC)*, 5, 37-46.
- Bozkurt, S. (2016). *Bireylerin cinsel mitlere inanma durumunun ve cinsel bilgi düzeyinin incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Bulduk, S., & Erdogan, S. (2012). The effects of peer education on reduction of the HIV/sexually transmitted infection risk behaviors among Turkish university students. *Journal of the Association of Nurses in AIDS Care*, 23(3), 233-243.
- Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği [CETAD] (2006). "Cinsel yaşam ve sorunları" dosyası, 1. Bilgilendirme Dosyası Basın Bülteni, İstanbul.
- Corwyn, R. F. (2000). The factor structure of global self-esteem among adolescents & adults. *Journal of Research in Personality*, 34, 357-379.
- Cüceloğlu, D. (2006). *İnsan ve Davranışı: Psikolojinin temel kavramları* (15. Baskı). Remzi Kitabevi.
- Çiftçi, H. (2018). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(4), 417-434.
- Çuhadaroğlu, F. (1986). *Adolesanlarda benlik saygısı*. [Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı], Ankara.
- Dağ, H., Dönmez, S., Şirin, A. & Kavlak, O. (2012). Akran eğitiminin üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık konusundaki bilgi düzeylerine etkisi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 15(1), 10-17.
- Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ). (2010). Developing sexual health programmes. who/rhr/hrp/10.22. http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/70501/who_rhr_hrp_10.22_eng.pdf;jsessionid=C08989d0edb1ec1b3db7cdfad2c9feb1?sequence=1.
- Dökmen-Yaşın, Z. (2017). *Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. Remzi Kitabevi.
- Ebeoğlu, M. & Karacan, E. (2017). Aile içinde ağırlıklı olarak konuşulan cinsel konular ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Nesne Psikoloji Dergisi (NPD)*, 5(9), 33-53.
- Egelioglu, N. (2016). Evli kadınların kullandıkları aile planlaması yönteminin cinsel yaşam ve benlik saygısına etkisi. *Hemşirelikte Araştırma Dergisi*, s. 101-106.
- Ekmen, B. (2017). İnfertilite tedavisi gören kadınlarda cinsel mitlere inanma düzeyi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 21, 209-216.
- Ercan, M. (2021). Cinsel mitler ve cinsel tutumlar: Kadın ve erkek üniversite öğrencileri arasında bir karşılaştırma. *Journal of Human Sciences*, 18(3), 1592-1603.
- Erenoğlu, R. & Bayraktar, E. (2017). Hemşirelik bölümü öğrencilerinin cinsel tutumları ve etki eden faktörler. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 1745-1756.
- Gölbashi, Z., Evcili, F., Eroğlu, K. & Bircan, H., (2016). Sexual Myths Scale (SMS): Development, validity & reliability in Turkey. *Sexuality & Disability*, 34(1): pp.75–87.
- Güneş, M., Akçalı, H., Dede, O., Okan, A., Bulut, M., Demir, S. & Sir, A. (2016). *Prematür ejakülasyon olgularında cinsel mitlere inanma düzeyi*. Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi / Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Diyarbakır.
- Heatheron, T. F., Carrie W. L., & Shane L. J. (2003). *Assessing self-esteem. positive psychological assessment: a handbook of models & measures*. American Psychological Association, USA.
- Hendrick, C., Hendrick, S. S., & Reich, D. A. (2006). The brief sexual attitudes scale. *Journal of Sex Research*, 43(1), 76-86.
- Karaçam, Ö., Totan T., Babür K. Y. & Koyuncu M. (2012). Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği Kısa Formunun Türkçeye uyarlanması, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 13, 138-144.
- Karakoyunlu, F.B. (2007). *Evli kadınlarda cinsel fonksiyon bozukluğu görülme sıklığı*. [Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü]. Antalya. (Danışman: Yrd. Doç. Dr. S Öncel).
- Kaya, Y. (2020). Ergenlerin benlik algısı üzerinde algılanan ebeveyn tutumlarının ve bağlanma stillerinin rolü: Bir yapısal eşitlik modellemesi. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 11(2), s. 106-114.
- Keçe, C. (2012). *Yatak Efsaneleri*. Pusula Yayınevi.

- Kılıç, Ş. D. (2014). *Üniversite öğrencilerinin yalnızlık ve psikolojik dayanıklılıklarının incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Kırcı, H. (2018). *Üniversite öğrencilerinde cinsel ilişki ve cinsel mitler* [Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi]. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kocagöz, Z. S. (2008). *Cinsel işlev bozukluğu tipleri ve cinsel mitler arasındaki ilişki*. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi / Psikiyatri Anabilim Dalı, Bursa.
- Korkmaz, L. (19.04.2014). *Toplumsal cinsiyet rolleri neden değişmeli*. <https://bianet.org/biamag/diger/155048-toplumsal-cinsiyet-rolleri-neden-degismeli>
- Kukulu, K., Gürsoy, E. & Sözer, G. A. (2009). Turkish university students' beliefs in sexual myths. *Sexuality & Disability*, 27(1), 49-59.
- Lambert, T. A., Kahn, A. S., & Apple, K. J. (2012). Placing blame: A social psychological analysis of sexual myths & stereotypes. *Sexuality & Culture*, 16(2), 183-201.
- Macuncu, A. (2016). Türk kadını ve cinsellik: Kan kırmızı tabular. *İndigo Dergisi*.
- Nusbaum, M., & Rosenfeld, J. A. (2009). *Sexual health across the lifecycle a practical guide for clinicians*. Cambridge University Press, New York.
- Özen, Y. (2014). *Kendilik, kendilik algısı ve kendilik algısına bağlı psikosomatik bozukluklara sosyal psikolojik bir bakış*. Akademik Bakış.
- Öztürk, M. (2015). Üniversite öğrencilerinde benlik saygısı ve cinsel işlev bozukluğu düzeyleri. *Journal of Mood Disorders*, 5(3), 115-119.
- Rosenberg, M. (1965). *Society & the Adolescent Self-Image*. Princeton University Press, Princeton.
- Seçkin, G. (2020). *Üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre cinsel mitleri ve cinsel tutumları* [Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Süt, H. K., Aşçı, Ö. & Gökdemir, F. (2015). Hemşirelik bölümü yaz okulu öğrencilerinin cinsel tutumları ve etki eden faktörler. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 14 (4), 315-323.
- Şahindoğan, B. (2017). Mitler, gerçekle düş, umut ve korkular arasındaki köprü.
- Tavşancıl, E. (2002). Cinsel İnançlar Ölçeğinin Türk toplumunda geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17(50), 59-76.
- Tepecik, A. (2006). *Düşünmeye başlamak: Schopenhauer ve Tolstoy'un cinsellik görüşleri*. <https://ttepecik.blogspot.com/2006/09/schopenhauer-ve-tolstoyun-cinsellik.html>
- Torun, F., Torun, S. & Özaydın, A. N. (2011). Erkeklerde cinsel mitlere inanma oranları ve mitlere inanmayı etkileyen faktörler. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 24(1), 24-31
- Tunç, S. (2005). *Gebelik ve cinsel doyum*. [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü]. Ankara (Danışman: Prof. Dr. O E. Berksun).
- Ünal, S. (2019). *Cinsel mitlerin cinsiyete göre farklılığı: İstanbul Üniversitesi örneği* [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü]. İstanbul.
- Yetkin, N. (2001). Vajinismus. Yetkin N, İncesu C (editörler). *Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi* içinde. İstanbul: Roche Müstehzarları Sanayi A.Ş., 26-29.
- Yılmaz, B., Şenormancı, Ö., Konkan, R., Sungur, M. Z. & Uygur, R. (2018). Cinsel mitlere ilişkin inançların cinsel tutum ve davranışlar üzerine etkisi: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 29(1), 1-8.
- Yılmaz, S. & Bilgin, N. (2016). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet rolleri ve cinsel mitlerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), ss.145-164.
- Yıldız, M. & Çapar, B. (2010). Orta öğretim öğrencilerinde benlik saygısı ile dindarlık arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 10(1),103-131.
- Yörükoğlu, A. (2000). *Gençlik çağı*. Özgür Yayınları.